

Årsberetning 2023 – Omø Vandværk A.M.B.A. CVR. 36153229

Bestyrelsens beretning ved formand Gitte Lunding

Overskriften for bestyrelsesarbejdet i 2023 i Omø Vandværk har – som i de øvrige år - været at sikre drikkevandskvaliteten og at leve op til de mange lovgivningsmæssige krav, der stilles til et vandværk. *Drikkevand er et gennemreguleret område i krydsfeltet mellem flere ministerier:*

Kontrol af drikkevandet er fastlagte i analyseprogrammer udarbejdet af *Miljøstyrelsen*.

Sikring af drikkevandet gennem indgåelse af frivillige aftaler med øens landmænd er lovbestemt.

Her er både *Ministeriet for Landbrug og Fødevarer* og *Miljøministeriet* involveret.

L E R – lednings-ejer-registret, hvor alle anlæg under jorden skal være tegnet ind og opdateret, er et krav til ledningsejeren, Omø Vandværk. Her er LER 2.0, en digitaliseret og standardiseret udgave af ledningsoplysningerne blevet indført i 2023. Sigtet med det nye, forbedrede system er at undgå graveskader, når gravearbejder sættes i gang. Svarfristen, den tid der må gå, fra en forespørgsel bliver sendt, til tegningerne ligger klar, er blevet nedsat fra 5 dage til 2 timer. Det er *Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur under Erhvervsministeriet*, der er myndighed på området.

Bestyrelsesarbejdet

Siden sidste generalforsamling har vi holdt 7 bestyrelsesmøder. Arbejdet med at implementere grundvandsplanen har fyldt meget i det forløbne år i et samarbejde med medarbejderne fra Teknik- og Miljø-forvaltningen i Slagelse Kommune, der har deltaget i to af vores møder: I mødet i maj forud for Ø-udvalgets 12-12-møde på Omø og i bestyrelsesmødet i oktober, der blev afholdt som et udvidet frokostmøde. Det er medarbejderne fra forvaltningen, der har tegnet de endelige streger omkring de beskyttede vandindvindingsområder og dermed har fastlagt, hvor mange hektar landbrugsjord der skulle tages ud af konventionel drift. Bestyrelsen har haft et rigtig godt samarbejde med Slagelse Kommune og også med den jordfordelingskonsulent, Hans Fink, som kommunen havde ansat til at arbejde med en eventuel jordfordeling af Lindegårdens 26 hektar jord. Der er blevet indgået aftale om jordfordeling med en enkelt af Omø's landmænd.

I november deltog vi i et fællesmøde i Korsør med de øvrige vandværker i Slagelse Kommune, hvor vi drøftede emner af fælles interesse. GEUS's arbejde (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland) med at opgøre størrelsen af den grundvandsressource, der kan indvindes på en bæredygtig måde, blev præsenteret på mødet. En spredt vandindvinding – som på Omø – er mere bæredygtig end en centraliseret indvinding.

I januar måned deltog vi igen i et fællesmøde for vandværkerne i kommunen. Emnet her var en drøftelse af kommunens vandindvindingsstrategiplan for fremtiden.

Formidling

Omø Vandværk formidler i Omø Bladet på den faste side "Nyt fra Omø Vandværk".

På hjemmesiden Omø Net, under Omø Vandværk kan alle analyseresultaterne ses, af de vandprøver der bliver taget regelmæssigt i løbet af året. På Omø er vi under skærpet tilsyn og får taget ekstra mange vandprøver. Ud over de obligatoriske vandanalyser, der er fastlagt af Slagelse Kommune i et flerårigt analyseprogram, holdes der øje med *Chloridazon* og to nedbrydningsprodukter heraf, med *klorid* (salt) og med *nitrat*. Chloridazon er et sprøjtemiddel, der tidligere er blevet brugt på roemarkerne på Omø. Saltet kommer fra saltvand, der trænger ind i grundvandsmagasinet. Nitrat stammer fra landbrugsproduktionen. Endelig har vi i boringen i sommerhusområdet også fokus på et restprodukt, der stammer fra *træbeskyttelse*.

Ved at pumpe forskelligt på de fire indvindingssteder og dernæst blande vandet, kan vi sikre, at drikkevandet lever op til Miljøministeriets fastlagte grænseværdier.

Udpumpet vandmængde

Omø Vandværk har en indvindingstilladelse til at oppumpe 20.000 m³ vand. I 2023 er der udpumpet 12.692 m³, så vi er et godt stykke fra loftet i tilladelsen.

Omø Vandværk blev taget i brug i efteråret 1964, og vi kan derfor fejre 60-års jubilæum i år. Oprindeligt var der kun 2 vandboringer ved vandværket på Ørevej. En boring foran vandværket (219.24) og en boring bag vandværket (219.25). I januar 1989 blev der taget endnu en vandboring i brug (219.170). Den ligger i det grønne brandbælte i sommerhusområdet mellem Store Agre og Nakke Agre. I august 2022 blev den fjerde vandboring så taget i brug (219.289) på vandværkets egen braklagte grund.

I samarbejde med Historiens Hus arrangerer vi til sommer en guidet tur til vandværket og de marker, der nu har dyrkningsrestriktioner, er lagt brak eller er udlagt som natur.

Vandaflæsning i marts 2024

Blomsterblanding er plantet ved Ørevej

Ledningsbrud

Vi har haft flere ledningsbrud siden vi mødtes sidst. Stort set alle lækager har været i den sydlige del af øen især på vejene Hov Agre og Store Agre. Drøftelsen af, hvad vi gør med ledningsnettet i sommerhusområdet, er derfor stadig aktuel. *Vi kan vælge at gøre lækagesøgningen mere effektiv, eller vi kan vælge at udskifte ledningsnettet i udstykningen Øregården.*

Vejene i sommerhusområdet er meget lange, hvilket gør det vanskeligt at lækagespore med gas. Derfor har vi i bestyrelsen indhentet tilbud på opsætning af stophaner ved de enkelte stikveje på de to veje, Store Agre og Hov Agre. Det vil gøre opsporingen mere overskuelig, når vi kan lukke for vandet i sektioner. Og når vi lukker for vandet i forbindelse med et reparationsarbejde, vil færre forbrugere blive berørt. Opsætning af stophaner ved stikvejene vil koste 172.000 kr. + moms.

På sidste års generalforsamling blev bestyrelsen bedt om at undersøge udgiftsniveauet for en samlet fornyelse af ledningsnettet på den sydlige del af øen. Som grundlag for et udbudsmateriale skal opgaven beskrives. Det rådgivende ingeniørfirma, der stod for projektstyringen da vi udskiftede ledningsnettet i Kirkehavn og Omø By, har vi fået tilbud fra. Udarbejdelsen af et udbudsmateriale vil koste 165.000 kr. + moms. Estimatet for udskiftningen af ledningsnettet er efterfølgende mindst 6 millioner kr. Det endelige tal kender vi først, når der er indhentet tre bud på opgaveløsningen.

Bestyrelsen beder om generalforsamlingens stillingtagen til de to forslag: Forbedret lækagesøgning eller udskiftning af ledningsnettet.

Økonomi

Det er dyrt at være et mindre vandværk med kun 302 andelshavere. Heldigvis har vi opnået økonomisk støtte fra Statens Grundvandsfond og fra Slagelse Kommune til indgåelse af de tinglyste aftaler med Omøs landmænd, men der er stadig en udgift på en million, som andelshaverne skal bære. Omø Vandværk har derfor optaget et 30årigt lån. En ansøgning om kommunegaranti er udarbejdet til Slagelse Kommune. Vi har vidst, at udgifterne til grundvandssikringen ville komme, så låneomkostningerne er allerede indregnet i det budget, der blev godkendt på sidste års generalforsamling.

Udgifterne til anlægsfornyelser og almindelig drift er høje i Omø Vandværk, og vi er kun få om at dele udgifterne. Vi opfordrer til, at andelshaverne tilmelder betalingerne til vandværket i betalingservice, da det er cirka fem gange dyrere at udsende indbetalingskort end at være tilmeldt betalingservice. Af samme grund har bestyrelsen besluttet, at der fremover skal betales et gebyr på 25 kr. inkl. moms for udsendelse af indbetalingskort. Derudover omlægges opkrævningssystemet så der fremover opkræves 2 gange om året. Forbrugere med ubebyggede grunde opkræves fortsat en gang om året.

Vores el-udgifter til produktion er et resultat af de højere elpriser, men er også grundet i, at vi nu har fire mod tidligere tre vandpumper i boringerne. Udgiften til vandanalyser i kontrolprogrammet er steget generelt. Omø Vandværk har de højeste priser på vand i Slagelse Kommune. Takstbladets priser kan ses på Omø Vandværks hjemmeside på Omø Net.

Fremtiden

Den 24. januar 2024 blev der i Korsør indgået aftaler med lodsejerne og afsagt en jordfordelingskendelse, så den længe planlagte grundvandssikring kan blive gennemført. En dommer har tinglyst restriktioner på de arealer, der har særlig drikkevandsinteresse.

Når de nye markarealer er tegnet op på kortet over Omø, går vi i gang med at formidle, hvilke områder der har fået hvilken status: Dyrkningsrestriktion, brak eller natur. Naturprojektet strækker sig fra Vandværket og ned til Mosen på et 8 hektar stort areal.

Samarbejdet med Agersø Vandværk om en målrettet formidling til forbrugerne om, hvad vi hver især kan gøre, for at passe på vores grundvand på de to øer, er blevet udskudt et par gange. I sommeren 2024 skulle vi være klar med gode råd om vandbesparelse, hvilke træbeskyttelsesmidler skal vi bruge på vores huse, og hvordan vi bedst undgår pesticider i vores indkørsler og haver.

Tak

Som på sidste generalforsamling vil jeg slutte med et stort og mangesidet TAK.

Tak til vandværkets administrator, Dorthe Winther der holder snor i økonomien ”ind og ud”, aftaler, referater, vandværkets hjemmeside og en masse andre ting.

Tak til vandbestyrer Allan Rasmussen der holder styr på vores anlæg – vandværk, pumper og ledningsnet. Allan er også den, der tager imod prøvetagningsfolk, brøndgraver, lækagesporings-folk og andre teknikere, og som rykker ud når der meldes om vandbrud.

Tak til de øvrige i bestyrelsen for en stor møde- og arbejdsindsats både i bestyrelsesmøder og arbejdsgrupper. Som det sker i øens andre bestyrelser, lægges der et stort frivilligt arbejde i Omø Vandværk.

Endelig vil jeg takke vandværkets andelshavere for at melde vandbrud ind og for jeres tålmodighed, når der lukkes for vandet ved lækagesporing og reparationsarbejde.